

בהלווייתה של שירה בנקי אמרו הוריה, "היופי והתום נפלו על מזבח השנאה".

על מנת ששנאה לא תהפוך לפולחן הדורש מזבחות וקורבנות, כדאי מאוד להזכיר שבמהלך ההיסטוריה כל חברה אנושית הגדירה אחרת מה "ראוי" מבחינה מינית ומגדרית. למשל, בארצות-הברית במהלך המאה התשע-עשרה חלקו גברים רבים – ובמשך שנים אחדות אף מי שיהיה מאוחר יותר נשיא ארצות-הברית, אברהם לינקולן – מיטות משותפות עם גברים, מבלי שהצטרכו להסביר אם הם רואים עצמם כ"הטרנסקסואלים" או כ"הומוסקסואלים" (מונחים שבכל מקרה הומצאו רק בשנות ה-60 של אותה מאה). בחינה היסטורית דקדקנית מראה שהמשגות של מיניות ומגדר הן דבר משתנה (לעתים אף במהירות), ומושגים חדשים נטבעים תדיר כדי לציין את שינויי התפישות. בישראל שוקדים הארגונים "אשה לאשה: המרכז הפמיניסטי בחיפה" (בראשות ההיסטוריונית ד"ר חנה ספרן) ו"האגודה למען הלהט"ב" (בעבודתו המסורה של היסטוריון האגודה רוברט דן ינוביץ') על איסוף מקורות ומסמכים לתיעוד המאבק המקומי למען פלורליזם מיני ומגדרי. פעילות זו היא חיונית לשם כתיבת ההיסטוריה הקווירית המקומית. מערכת **זמנים** מבקשת להודות מקרב לב לארגונים אלה על הסיוע בהנגשת חומר ארכיוני יקר ערך להוצאת גיליון זה.

ולבסוף, פעמים רבות קבוצות חלשות בחברה אינן משאירות שובל ארוך של מסמכים כתובים לתיעוד חייהן. לעתים יש להסתמך על שיטות העבודה של ההיסטוריה שבעל-פה (Oral History) כדי לנסות ולהבין כיצד היו דברים פעם וכיצד הם נחו. ההיסטוריון אלסנדרו פורטלי (Portelli), חתן פרס דן דוד לשנת 2015, הוא בין החוקרים המשפיעים ביותר בעולם בתחום זה. כמה מאמרים בגיליון זה נכתבו בהשפעת מתודת העבודה שלו, ובסיועם של עדות ומרואיינים שהעדיפו לפעמים לשמור על אנונימיות. מערכת **זמנים** מבקשת להודות להם מקרב לב על נכונותם לחלוק עמנו את סיפור חייהם, כמו גם לאנשים שעזרו להפוך את סיפורם להיסטוריה – במיוחד לעמיר פינק, ג'ייקוב פרס ודונית ברום.

ה-28 ביוני הוא תאריך חשוב בהיסטוריה של המאה העשרים. בתאריך זה בשנת 1914 רצח גברילו פרינציפ את יורש העצר האוסטרו-הונגרי, הארכידוכס פרנץ פרדיננד, והתחיל את רצף האירועים שהובילו תוך חודש לפרוץ מלחמת העולם הראשונה. בתאריך זה בשנת 1919 נחתם בארמון ורסאי חוזה השלום בין גרמניה ומדינות ההסכמה המנצחות ("חוזה ורסאי"), ובתאריך זה בשנת 1969 פרצו בניו יורק "מהומות סטונוול" (Stonewall Riots) בעקבות פשיטה משטרתית משפילה על "פונדק סטונוול", בר גאה ברחוב כריסטופר בגריניץ' וילג' (אזור המגורים העיקרי של הקהילה הגאה במנהטן). את ההתנגדות להומופוביה ולאלימות השיטתית של משטרת ניו יורק יזמו המגורים החלשים ביותר של הקהילה – נשים טרנסג'נדריות, נערי ליווי חסרי בית ולסביות "גבריות" (בוצ'ות), שבאופן מסורתי ספגו יחס מבזה במיוחד מהמשטרה. בתוך כמה שעות הצטרפו למתעמתים עם המשטרה בסטונוול כאלפיים מתושבי האזור, ובתוך מספר ימים נוסדה "חזית השחרור הג'אָה" (Gay Liberation Front), שיזמה צורת מאבק חדשה: מאבק אקטיבי, ציבורי וגלוי למען שוויון זכויות. על-פי הערכה אחת, לפני סטונוול היו בארצות-הברית 50-60 קבוצות "הומופיליות" ממוסדות (תומכות באהבה בין אנשים בני אותו המין); בתוך שנה נוסדו יותר מ-1,500 קבוצות "גאות" חדשות.

בשנת 1970, שנה לאחר אירועי סטונוול, החליטו ארגוני הקהילה הגאה בניו יורק לערוך "מצעד גאווה" עירוני כדי להדגיש שאי-קונפורמיות מינית ומגדרית אינה דבר מביש, אינה ראויה לגינוי ואינה צריכה להיות מוסתרת בחדרי חדרים. בארבעת העשורים האחרונים הפכו מצעדי גאווה עירוניים במקומות רבים בעולם ל"מבחני חוסן" של חברות פלורליסטיות ודמוקרטיות, ולנכונותן החברתית לקבל את הזולת על מורכבותו ושוויונו. ב-30 ביולי 2015 נכשלה ישראל במבחן שכזה כאשר ישי שליסל – שכבר בשנת 2005 תקף בסכין משתתפים במצעד גאווה בירושלים – רצח נערה בת 16, שירה בנקי ז"ל, ופצע חמישה אנשים אחרים.